

Levegő Munkacsoport

Budapest, 2011. május 17.
127/2011

Dr. Szaló Péter
területrendezési és építésügyi helyettes államtitkár
Belügyminisztérium
Budapest

Tárgy: Javaslatok a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényt módosító T/2883. számú törvényjavaslattal kapcsolatban

Tisztelt Államtitkár Úr!

A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényt (BATrT) módosító, 2011. januárban véleményezésre közzétett Előterjesztéshez a Levegő Munkacsoport először februárban nyújtotta be módosító javaslatait.

Ezekben a javaslatokban – egyebek mellett – megjelentettük a pilisi térségben működő tagszervezeteink, valamint a Pest megye déli részében velünk munkakapcsolatban álló társadalmi szervezetek véleményét is.

Javaslataink főleg a természetvédelmi területek, a termőföld és a települési zöldterületek védelmére vonatkoztak, valamint a nyomvonalas létesítmények közül az M0 gyorsforgalmi út észak-nyugati és nyugati szektorának és az új 10-es út tervének törlését is kértük.

A nagy jelentőségű északi vízbázis védelme érdekében ajánlottuk a Szigetmonostor és Szentendre közötti közúti híd tervének törlését, a déli vízbázis védelme érdekében pedig a Tökölre tervezett repülőtér tervét tartottuk elvetendőnek.

Az áprilisban előterjesztett T/2883. számú törvényjavaslatban csak az árvízvédelemmel kapcsolatos ajánlásunk érvényesült, további javaslataink beépítésének nem láttuk nyomát.

Ezért, azokat rendezve és bővebb indoklással – témakörüknek megfelelően - benyújtottuk az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottságához is. A Bizottság május 9-i ülésén azonban T. Helyettes Államtitkár úr azokat a Tárca nevében nem tartotta elfogadásra érdemesnek.

Kérjük, engedje meg, hogy legfontosabb javaslatainkat ezúton megismételjük, rávilágítva azok esetleges mellőzésének következményeire, annak reményében, hogy a Tárca korábbi, elutasító állásfoglalását megváltoztatva, érdemesnek tartja azokat támogatására.

Javaslatainkat főbb témák szerint és az áprilisban előterjesztett T/2883. számú törvényjavaslat pontjai szerint csoportosítottuk.

1. A települések élhetősége érdekében tett javaslataink:

a. Az Előterjesztés 3. § (3) bekezdésével kapcsolatban javasoltuk:

Mivel a települések beépített területeinek összenövése sajnos már sok helyen megtörtént, a települések határain még megmaradt mezőgazdasági és erdőterületeket jóval szigorúbb előírással kértük megvédeni, és javasoltuk, hogy még területrendezési eljárás során kialakított terület-felhasználási engedéllyel se lehessen új beépítésre szánt területet kijelölni a település közigazgatási határához 200 méternél közelebb. (A módosítás az állami főépítész engedélyéhez kötné ezt az eljáráson belül.)

Javaslatunkat nem fogadták be. Emiatt tulajdonképpen a (3) bekezdésben foglaltak – vagyis az, hogy a település közigazgatási határához 200 méternél közelebb ne legyen kijelölhető új beépítésre szánt terület – értelmetlenné válnak, mivel a településrendezési eljárás nem a beépítések engedélyezésének kérelmét tartalmazza, hanem a módját. Az eljárásban az állami főépítész a jogszabályokkal való egyezést vizsgálja. A BATrT ilyen módon felpuhított rendelkezése pedig nem képezne betartandó jogszabályt.

b. A (4) bekezdéssel kapcsolatban javasoltuk:

Új lakóterület, vegyes terület kijelölése még a település már beépített területéhez kapcsolódóan is csak környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása után, és csak a környezetvédelmi engedély megadása esetén legyen kijelölhető. (A módosítás ugyanis csak műszaki és humán infrastruktúrához köti.) A környezetvédelmi eljárás lefolytatását azért tartanánk fontosnak, **mert az új lakóterület, vagy vegyes terület kijelölésének jelentős környezetvédelmi vonzata van, mind a közvetlen, mind a közvetett környezetére nézve!**

c. A (6) bekezdéssel kapcsolatban:

Érthetetlen számunkra, hogy ez a bekezdés városias, valamint hagyományosan vidéki települési térségben új beépítésre szánt területen a lakóterület, illetve vegyes terület növelésével egyidejűleg **a területnövekmény csupán „legkevesebb” 5%-ának megfelelő kiterjedésű**, legalább 50%-ában a beépítésre szánt területtel kapcsolatban lévő zöldterület kijelölését írja elő. Mivel a kötelező „legkevesebb” általában „csak annyi”-ként szokott megvalósulni a beruházói maximalizmus következtében, ilyen kevés zöldterülettel nem jöhetnek létre élhető városrészek. Ezért javasoltuk, hogy a területnövekmény legkevesebb **20%-ának** megfelelő kiterjedésű zöldterület kijelölése legyen szükséges a bővítményen belül.

2. A termőföld területek védelmével kapcsolatos javaslataink:

a. **A módosítás 4. §-a által módosított 12. §-al kapcsolatban: (térségi övezetek)**

Kérjük kiegészíteni a „védett természeti terület” övezetekkel. Fontos lett volna ezzel kapcsolatban az önkormányzati szintű egyeztetések lefolytatása.

Kérjük kiegészíteni a „jó termőhelyi adottságú szántóterületek”-kel. („Jó termőhelyi adottságú szántóterületek”: amelyek a települési átlag aranykorona értékét elérik, vagy annál jobb minőségűek.) A termőföld területek vesztes fogyása

miatt időszerű lenne ezzel kapcsolatban egyeztetni a Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatalával és a helyi önkormányzatokkal.

Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete című térképi ábrázoláson szinte az egész agglomerációt lefedi az ásványi nyersanyag előfordulási helyére vonatkozó jelölés. Emellett kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete jelöléssel a vonatkozó térképi ábrázoláson például Pest megye déli részén rendkívül kevés terület található. **A BAtTrT 12. §-ának ez a felsorolása – az említett mellékletekben ábrázoltakkal együtt értelmezve – teljesen védtelenül hagyja a jó termőképességű szántóterületeket.**

Az egyértelmű, kifejezetten védett természeti területek megjelölése a térségi övezetek felsorolásából kimaradt. A térségi övezetként feltüntethető magterület övezete, puffer terület övezete azonban a védett természeti területeket nem fedi le teljes terjedelemben.

b. A módosítás 3. §-a által módosított 7. § (3) bekezdésével kapcsolatban:

Kiegészítenénk a területcsere módjára vonatkozó követelményeket a következőkkel:

Figyelembe kell venni a termőföld-terület minőségét a cserénél is. Jó termőképességű termőterületet ne lehessen gyengébbel kompenzálni.

Az az előírás, amellyel ez a bekezdés bővült az eredeti módosítási javaslatához viszonyítva – „A területcserét táj- és természetvédelmi, erdővédelmi, valamint kulturális örökségvédelmi és árvízvédelmi szempontok alapján úgy kell végrehajtani, hogy ne sértsen társadalmi érdekeket” – nem tartalmaz konkrét garanciákat ebben a vonatkozásban.

Megjegyzésünk a termőföld-területek védelmével kapcsolatban:

A termőföld-területek vészes fogyásának egyik oka a jogszabályok félreértelmezhetősége. A kavicsbánya-nyitási eljárásokban például azt a látszatot keltik, mintha az ásványi vagyон kitermelhetősége lenne az elsődleges szempont. A Bányatörvénynek, a Földtörvénynek, az Építési törvénynek az önkormányzatok feladataira vonatkozó jogszabályhelyei nem tartalmazznak fontossági sorrendet. Feltétlenül tisztázásra vár a Bányatörvény, Földtörvény megfelelő jogszabályhelyeinek egyeztetése, a nemzetgazdasági fontosság sorrendjének megállapítása a lakosság megélhetésének, élelmiszer-ellátásának, jövőbeni foglalkozási struktúrájának figyelembe vételével.

A módosítás 4. §-a által módosított 13. § (2) bekezdésével kapcsolatban:

A bányászati szempontból kivett helyeknek e célra való felhasználhatósága a bányanyitással kapcsolatos eljárások megkezdése előtt egyéb szempontok szerint felülvizsgálandó a talajvíz mennyiségi és minőségi védelme, a környező, tágabb térség természeti és termőföld-területeire való kihatásai a Vidékfejlesztési Minisztérium által készített, mindenre kiterjedő, nagytérségi környezeti és társadalmi hatásvizsgálat alapján. Indokolt esetben megfontolandónak tartjuk a kivett helyek szántóterületté való visszaminősítését.

Tulajdonképpen egy országrész jövőjéről van szó, mivel ha ilyen ütemben folytatódik a termőföldeknek a kavicsbánya-nyitások miatti megszüntetése, nem csupán a mezőgazdasági

termelés ellehetetlenülésével kell számolnunk a fővároshoz ideális közelségű, néhány évtizeddel korábban „Budapest éléskamrája”-ként elismert vidéken, hanem a helyi népesség hagyományos foglalkozási és megélhetési lehetőségének megszüntetésével.
A szántóföldek helyét fölösleges mennyiségű bányató fogja elfoglalni, amelyek „hasznosítására” ilyen tömegben nem lesz igény, vízminőségének megfelelő szinten tartására anyagi forrás hiányában nem lesz lehetőség.
Ennek eredményeképpen az egész tájegység (Pest megye déli része) funkcionális szempontból halottá, természeti szempontból mesterséges és pusztulóvá válik.

A „természetvédelmi területek” fogalom használatának azért lenne jelentősége a termőföld-védelem szempontjából, mert a települési jegyzők a kavicsbánya-nyitási kérelmek környezetvédelmi eljárásában csak a helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően nyilatkozhatnak. (347/2006. sz. Korm. rendelet 4. sz. melléklete, 2010. évi módosítása)

3. A természeti területek védelmével kapcsolatos javaslataink:

- a. Az Előterjesztés 3. §: a **BATrT** 4-10. §-ának módosításáról szóló javaslatban **az 5. § módosításáról** szóló szövegben az alábbi módosító javaslatokat tettük:

Javasoljuk a társadalmi érdek kifejezés mellőzését, azaz a táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi stb. érdekek önmagukban vett védelmét. Ennek megfelelően:
Városias települési térségben és a hagyományosan vidéki települési térségben új lakóterület, vegyes terület, gazdasági terület, illetve üdülőterület abban az esetben jelölhető ki, ha

b) nem sért táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi, erdővédelmi, valamint kulturális örökségvédelmi és árvízvédelmi érdeket,

(A társadalmi érdekre jellemzően a gazdasági célú hasznosítás indoklásakor szoktak hivatkozni, nem pedig a környezet- és természetvédelmi szempontok érvényesítésekor.)

- b. A (7) bekezdéssel kapcsolatban:

A sportolási célú terület megfogalmazást javasoltuk kiegészíteni a „szabadtéri” jelzővel, hogy elkerülhető legyen a zöldterületen zárt sportlétesítmények létrehozása, ezzel a beépítettség növelése.

- c. **A módosítás 8. §-a által módosított, az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) 2. §-ával kapcsolatos megjegyzésünk:**

A történelmi sportterület definiálása egyrészt rendkívül pontatlan, másrészt az új kategória létrehozása nem indokolt.

A törvényjavaslat megfogalmazása szerint:

„42. történelmi sportterület: 1914 előtt sportolási célra használt terület.”

Jelen megfogalmazás rendkívül szélesan értelmezhető, így – amennyiben megtartják ezt a kategóriát – ajánlott lenne egy **lista** melléklése **az adott területek helyrajzi számáról**, vagy egy olyan **hiteles forrás megjelölése**, ami alapján az egyes területekről egyértelműen eldönthető lenne, hogy az beletartozik-e ebbe a körbe vagy sem.

Különösen fontos ez a (3) bekezdés fényében, mely kimondja:

(3) Az OTrT 17. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja,

vagy

b) a magterület övezetében 1989. október 23. előtt honvédelmi, rendészeti, közbiztonsági célra használt területek vagy történelmi sportterületek találhatók, és

c) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

A (3) bekezdés ez alapján beépíthetővé tenné például a jelentős természeti értékkel bíró korábbi katonai lőtereket, honvédelmi területeket, mint például a Tétényi-fennsíkot, illetve a homályosan megfogalmazott történelmi sportterületeket.

Javasljuk ezért a törvénytervezet 8. §-ának (1) bekezdésének, illetve a (3) bekezdés b) pontjának törlését.

4. Nyomvonalas létesítményekkel kapcsolatos javaslataink:

a. **A törvénytervezet 1. sz. mellékletével kapcsolatos javaslatunk:**

„Országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények” című felsorolással kapcsolatban – bár több, általunk kifogásolható tétel szerepel – nem tartjuk célravezetőnek e tételek jelen véleményezésben való megkifogását. Az érintett társadalmi szervezetek azok környezetvédelmi eljárásai alkalmával fogják kinyilvánítani véleményeiket. Ugyanakkor – mivel egy nagy jelentőségű vízbázis valamennyi védőövezetét károsítaná – **feltétlenül kérjük törölni a törvényből:**

az 1.2.2. „Új főúti kapcsolatok” cím alatt

az 1.2.2.2. tételben szereplő: Vác–Duna-híd–Tahitótfalu–Kis-Duna-híd–11. sz. főút részt, valamint

az 1.4.2. „Térségi mellékutakon lévő Duna-hidak” cím alatt

az 1.4.2.2. tételben szereplő Szentendre-Szigetmonostor közötti Duna-hidat.

Kérésünket azzal indokoljuk, hogy nem szabad a Szentendrei-szigeten lévő ivóvízbázis szennyeződését kockáztatni a szigetre vezető gépjármű-forgalom, és ennek következményeként a beépítettség növelésével!

az 1.6. „A repülőterek besorolása” cím alatt

a 3. pontnál szereplő ” **Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér – Tököl**” részt.

A helyi lakosság hosszú évek tartó tiltakozása miatt és a déli vízbázis védelme érdekében nem javasoljuk a tököli reptér szerepeltetését a területrendezési törvényben.

Kérjük Helyettes Államtitkár Urat, fontolja meg a leírtakat, és lehetőség szerint - a Tárca korábbi, elutasító állásfoglalását megváltoztatva – támogassa javaslatainkat az élhető környezet, az agglomerációban élők életminőségének megóvása, valamint az ország gazdasági helyzetének javítása érdekében.

Amennyiben véleményünk nem egyezik meg a fenti kérdésekben, kérjük, indokolja meg döntését.

Üdvözlettel:

Schnier Mária
elnökhelyettes

Papp Zsuzsanna
projektvezető

